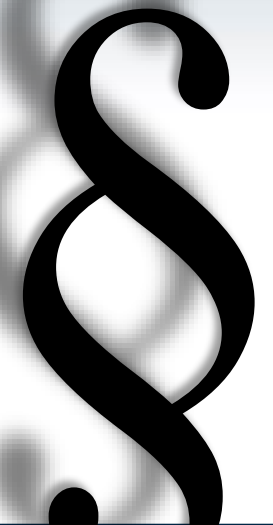

Gjennomføringen i norsk rett – mål, utfordringer og muligheter

Ekspedisjonssjef Ketil Bøe Moen, Lovavdelingen

Handelshøyskolen BI, 22. mars 2022

Gjennomføring - målsetninger

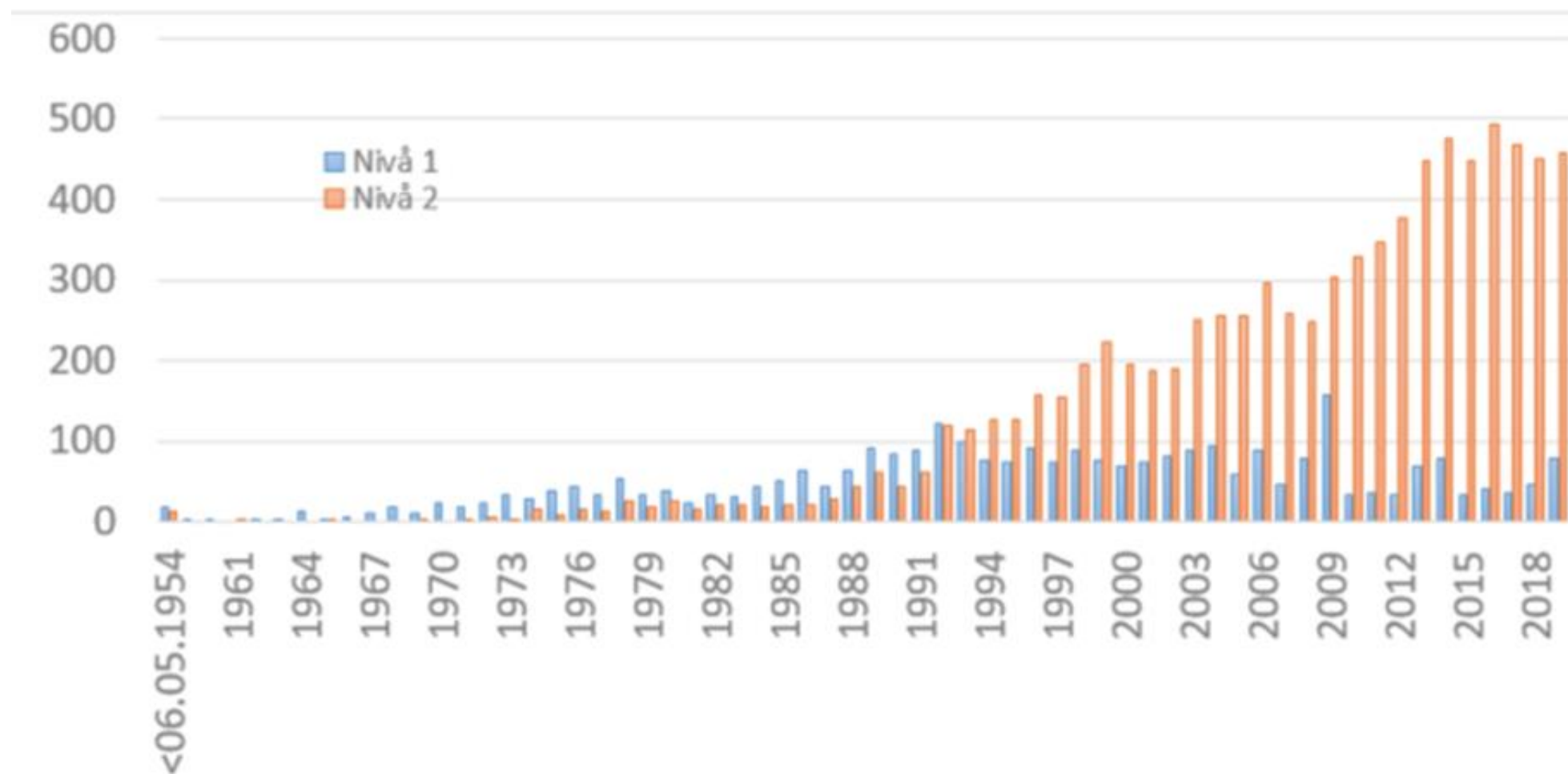
- EØS-rett (som folkerett) må gjennomføres – dualisme
- Mål for god gjennomføring
 - Rettidig og EØS-riktig (i samsvar med EØS-rettens krav)
 - Sikre nasjonale, politiske prioriteringer (der dette er ønskelig og mulig)
 - Klare og tilgjengelige regler (i den grad dette er mulig)

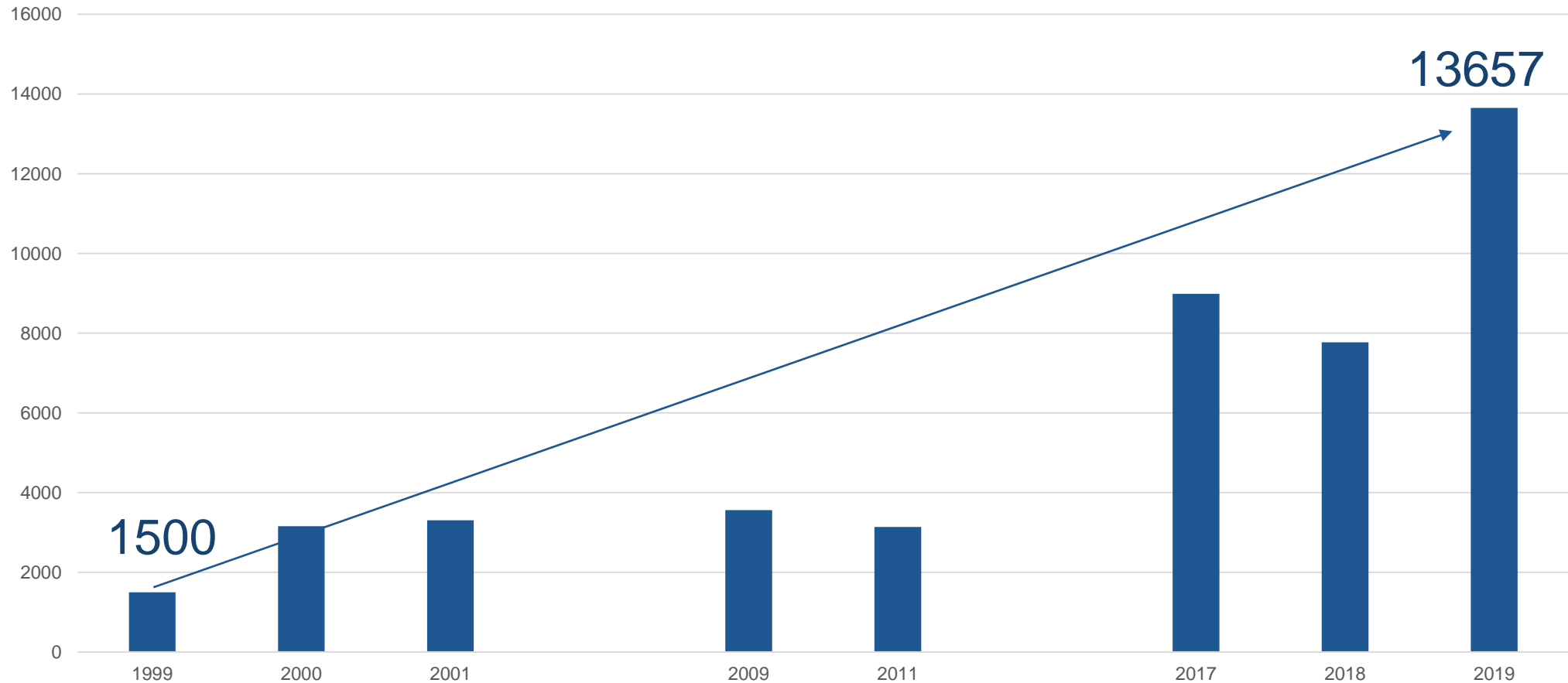
EØS-instrumentene

- EØS-avtalens hoveddel
 - Gjennomført ved EØS-loven § 1
- Ulovfestet EØS-rett
 - Anses i stor grad som gjennomført ved EØS-loven
- Forordninger
 - Må gjennomføres «som sådan», jf. EØS-avtalen art. 7
 - Gir direkte rettigheter og plikter
 - Gjelder uten gjennomføring i EU
- Direktiver
 - Større frihet ved gjennomføringen, jf. EØS-avtalen art. 7
 - Retter seg til statene
 - Må gjennomføres også i EU

Antall EØS-relevante rettsaker i året

EØS-relevant regelverk i antall sider per år

Utviklingstrekk

- Økende antall EØS-relevante rettsaker
 - I 1994: ca. 200 i året
 - Nå: ca. 550 i året
- Dramatisk vekst i antall nivå 2-rettsaker («forskrifter»)
- Sterk økning i bruk av forordninger – rundt 90 % av nye rettsaker
- NOU 2012: 2: Ca 30 % av norske lover er påvirket av EØS-retten
- I dag:
 - Mer EØS-rett i norsk rett – betydelig arbeid for forvaltningen
 - Økte antall forordninger gir mindre handlefrihet ved gjennomføring
 - Mer teknisk regulering – mer skjer i direktoratet/etater

Målsetningene for god gjennomføring

- Utgangspunktet: Norske regler bør være i samsvar med EØS-retten
- Rask gjennomføring viktig, men bør også sette av tid og ressurser til:
 - (1) Mulig å finne gode, nasjonale valg innenfor EØS-rettens ramme?
 - (2) Mulig å etablere klare og tilgjengelige regler?
- Særlige utfordringer ved sektorovergripende EØS-regelverk

God gjennomføring - forordninger

- Må gjennomføres «som sådan» – gir begrensede muligheter, både for nasjonale prioriteringer og etablering av klare og gode regler
- Skjer i praksis ved inkorporasjon
- Kan likevel være visse muligheter:
 - Inkorporasjon i lov eller forskrift?
 - Noen forordninger gir valgmuligheter
 - Avklaring av uklarhet?

God gjennomføring - direktiver

- Retter seg til statene
- Gjennomføringen skjer i praksis ved transformasjon til norsk regeltekst
- Større mulighet til å etablere klare og tilgjengelige regler
- Større muligheter til nasjonale valg/prioriteringer, men store forskjeller mellom direktiver
- Hvordan forholde seg ved usikkerhet om hva som er riktig tolkning?
 - Utfordringene
 - Avveiningene og mulige løsninger

Forbedringer av EØS-arbeidet

- Gjøres veldig mye godt arbeid!
- Øke oppmerksomhet og ressursbruk
- Øke vekt på god gjennomføring og at EØS-rett = norsk rett
- Øke kompetansen i alle ledd (inkludert i Lovavdelingen)
- Jobbe systematisk med forbedringer i alle ledd i arbeidet med EØS-retten – anbefaler fra arbeidsgrupperapport «Departementenes EØS-arbeid»

